

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek (przewodniczący)
SN Wiesław Kozielowicz (sprawozdawca)
SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie E. W.

w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 26 września 2023 r., w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,
kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść
od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze
z dnia 24 lutego 2023 r., sygn. akt II K 986/22

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w Jeleniej Górze do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze wyrokiem łącznym z dnia 24 lutego 2023 r., sygn. akt II K 986/22, wydanym wobec E. W., skazanego prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 24 marca 2021 r., sygn. akt

II K 1181/20, za przestępstwo z art. 312 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k., na karę 1 roku i 6 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na potrąceniu 10 % wynagrodzenia za pracę na rzecz Stowarzyszenia „S.”;

2. nakazowym Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 29 lipca 2021 r., sygn. akt II K 1122/21, za przestępstwo z art. 291 § 1 k.k., na karę 10 miesięcy ograniczenia wolności z

obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne po 30 godzin miesięcznie;

3. Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 27 grudnia 2021 r., sygn. akt II K 1060/21, za:

- przestępstwo z art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, na karę roku pozbawienia wolności,

- ciąg przestępstw z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, na karę roku pozbawienia wolności,

które to kary jednostkowe utworzyły węzeł kary łącznej roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

4. nakazowym Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 10 grudnia 2021 r., sygn. akt II K 1580/21, za przestępstwo z art. 62 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, na karę grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych, przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 10 zł;

orzekł:

I. na podstawie art. 86 § 1 i § 3 k.k. i art. 91 § 2 k.k., połączył, cyt. „skazanemu E. W. kary ograniczenia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w pkt. 1 i 3 części wstępnej wyroku” i wymierzył mu karę łączną 2 lat ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym;

II. na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej kary łącznej ograniczenia wolności zaliczył skazanemu E. W. (w wyroku wystąpiła oczywista omyłka pisarska, poprzez błędne wskazanie nazwiska „W.”):

- okres zatrzymania od dnia 23 marca 2021 r. od godz. 12:30 do dnia 25 marca 2021 r. godz. 11:40 oraz wykonaną dotychczas „zastępczą karę pozbawienia wolności, na którą

zamieniono karę ograniczenia wolności orzeczoną, w sprawie objętej wyrokiem łącznym tj. II K 1060/21”,

- okres zatrzymania od dnia 11 marca 2020 r. godz. 13:30 do dnia 13 marca 2020 r. godz. 11:25, w sprawie objętej wyrokiem łącznym, tj. II K 1181/20;

III. na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. pozostałe niepodlegające łączeniu rozstrzygnięcia, zawarte w wyrokach opisanych w pkt 1 i 3 części wstępnej wyroku, pozostawił do odrębnego wykonania;

IV. na podstawie art. 572 k.p.k. w pozostałej części postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego umorzył;

V. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego od ponoszenia kosztów sądowych, przejmując wydatki na rachunek Skarbu Państwa.

Orzeczenie to nie zostało zaskarżone i uprawomocniło się w pierwszej instancji w dniu 4 marca 2023 r. W sprawie nie sporządzono pisemnego uzasadnienia wyroku (k. 37 i 38).

Prokurator Generalny złożył kasację od tego wyroku łącznego. Zaskarżył go na niekorzyść skazanego E. W., **zarzucając** w kasacji rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego i materialnego, to jest art. 410 k.p.k. i art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 574 k.p.k. oraz art. 87 § 1 k.k., poprzez błędne przyjęcie, wbrew ujawnionemu w toku rozprawy materiałowi dowodowemu i wskazanie w pkt I sentencji wyroku łącznego, że łączeniu podlegają kary jednorodnjajowe - ograniczenia wolności, orzeczone wyrokami opisanymi w pkt. 1 i 3 części wstępnej rozstrzygnięcia i w ich miejsce wymierzenie kary łącznej 2 lat ograniczenia wolności w sytuacji, gdy w pkt. 1 i 3 komparycji wyroku łącznego prawidłowo opisano wyroki wydane wobec E. W. przez Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze, mocą których orzeczono wobec ww. tylko jedną karę ograniczenia wolności, w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy (sygn. akt II K 1181/20) oraz dwie kary jednostkowe pozbawienia wolności, w wysokości 1 roku każda (sygn. akt II K 1060/21), których połączenie było wprawdzie prawnie dopuszczalne, jednakże na podstawie niewskazanego w podstawie rozstrzygnięcia art. 87 § 1 k.k., który to przepis, przewiduje wymierzenie kary łącznej wyłącznie bezwzględnego pozbawienia wolności, a więc rodzajowo surowszej niż orzeczona wobec skazanego. Podnosząc ten zarzut, Prokurator Generalny **wniósł** o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Jeleniej Górze.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, co pozwala na jej rozpoznanie i uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Prokurator Generalny trafnie podniósł, że Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze, zgodnie z treścią art. 87 § 1 k.k., miał prawo połączyć kary jednostkowe różnego rodzaju (ograniczenia wolności i pozbawienia wolności), jednakże decydując się na zastosowanie tego przepisu był zobowiązany orzec karę łączną pozbawienia wolności, przyjmując, że miesiąc ograniczenia wolności równa się 15 dniom pozbawienia wolności. Ustawodawca w takim przypadku nie przewidział bowiem orzeczenia innej kary łącznej niż o charakterze izolacyjnym, czyli nie było prawnie dopuszczalne wymierzenie kary łącznej ograniczenia wolności.

Tymczasem z treści zaskarżonego kasacją wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze wynika, że ten Sąd pomimo stwierdzenia, iż łączy kary opisane w pkt 1 i 3 części wstępnej wyroku, czyli jedną karę ograniczenia wolności i dwie kary pozbawienia wolności, konsekwentnie przyjmuje, że są to wyłącznie kary ograniczenia wolności, a więc w miejsce wymierzonych kar pozbawienia wolności z wyroku o sygn. akt II K 1060/21, przyjmuje nieistniejące w obrocie prawnym kary ograniczenia wolności - w niewiadomym wymiarze - następnie łączy je, na podstawie art. 86 § 1 i § 3 k.k. oraz art. 91 § 2 k.k. i wymierza karę łączną 2 lat ograniczenia wolności. Co więcej, na poczet wymienionej kary łącznej Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze zaliczył skazanemu E. W. m.in. karę odbytą w sprawie o sygn. akt II K 1060/21, stwierdzając, wbrew zebranemu w sprawie materiałowi dowodowemu, że jest to wykonana dotychczas zastępcza kara pozbawienia wolności, na którą zamieniono karę ograniczenia wolności orzeczoną w sprawie o sygn. II K 1181/20. Powyższe wskazuje, że Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze, wydając wyrok łączny w sprawie o sygn. akt II K 986/22, wbrew uzyskanym w toku procesu orzeczeniom, prawidłowo opisanym w części wstępnej zaskarżonego kasacją wyroku, przyjął, iż w wyroku Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 27 grudnia 2021 r., sygn. akt II K 1060/21, orzeczono kary ograniczenia wolności, a nie pozbawienia wolności.

Trafnie zatem w tej sytuacji stwierdza Prokurator Generalny, że w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego w sprawie o sygn. akt II K 986/22, doszło do rażącej obrazy przepisów art. 410 k.p.k. i art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 574 k.p.k. oraz art. 87 § 1 k.k., która to obraza w sposób istotny wpłynęła na treść zaskarżonego kasacją wyroku łącznego, gdyż z nieuprawnioną korzyścią dla skazanego E. W. wymierzono mu karę łączną ograniczenia wolności w sytuacji, gdy prawidłowe zastosowanie art. 87 § 1 k.k. obligowało Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze do wymierzenia wyłącznie kary łącznej pozbawienia wolności. Trafnie również zauważa Prokurator Generalny, że w przypadku, gdyby Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze uznał za niecelowe stosowanie tej normy prawnej, to skazany E. W. miałby do odbycia każdą z tych kar z osobna, to jest karę 1 roku i 6 miesięcy ograniczenia wolności oraz karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Jego sytuacja prawna byłaby więc zdecydowanie inna, niż ta, która wynika z zaskarżonego kasacją wyroku łącznego, gdzie z powodu naruszenia prawa, opisanego w zarzucie kasacji Prokuratora Generalnego, doszło do wymierzenia rodzajowo łagodniejszej kary łącznej.

Kierując się przedstawionymi motywami Sąd Najwyższy, na podstawie art. 537 § 2 k.p.k. i art. 535 § 5 k.p.k., orzekł jak w wyroku.

[SOP]

[ms]

